

Centar za žene Adela Sisak

Daša Poredoš Lavor, Elvira Koić

Centar za žene Adela iz Siska nevladina je udruga, osnovana 2003. godine, s ciljem pružanja podrške i pomoći žrtvama obiteljskog nasilja i ekonomskog osnaživanja žena na području Sisačko-moslavačke županije, kao i cijele Republika Hrvatska, ukoliko to zahtijeva nacionalna strategija i ukoliko je u nacionalnom i lokalnom interesu onih koji su u potrebi za pomoći. Od osnutka, članice Centra za žene Adela provodile su razne aktivnosti kojima su promicale kulturu nenasilja, te na taj način pridonijele osvješćivanju i senzibilizaciji javnosti za problem nasilja u gradu Sisku, te drugim gradovima i općinama Sisačko-moslavačke županije. Centar za žene Adela obavlja sljedeće aktivnosti:

- pružanje pravne i psihosocijalne pomoći žrtvama obiteljskog nasilja
- psihološko osnaživanje žrtava nasilja, naročito žena i djece
- pružanje pomoći osobama kojima su ugrožena ljudska prava
- SOS telefon za žene i djecu žrtve nasilja – pruža pomoć žrtvama nasilja razgovorom, informacijama i podrškom – svaki dan od 0 do 24 sata
- rad na poboljšanju kvalitete života kroz organizaciju i osmišljavanje slobodnog vremena žena, djece, mladih i starijih osoba, održavanjem radionica, predavanja, tematskih susreta, kreativnih stvaralonica, zajedničkih društvenih aktivnosti u zajednici i sl.
- prikupljanje i raspodjela humanitarne pomoći, sukladno Zakonu o humanitarnoj pomoći
- ekonomsko osnaživanje žena i mladih putem edukacija i radionica, kao i putem savjetovaništva
- poticanje odgovornog roditeljstva u skladu s Konvencijom o pravima djeteta
- zalaganje protiv zloporaba i manipulacija ženama, djecom i mladima, žrtvama svih oblika nasilja
- zalaganje za širenje tolerancije među djecom i mladima, putem edukacija, javnih tribina i okruglih stolova – po modelu „mladi za mlade“
- djelovanje na prevenciji vršnjačkog nasilja putem edukacija i savjetovanja
- senzibiliziranje javnosti o problemima psihološkog zlostavljanja na radnom mjestu
- organizacija i vođenje Tajnog sklonita za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja

Najaktivnije djelatnosti Centra za žene Adela su savjetovaništvo, SOS telefon i Tajno sklonište za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja, te ćemo ukratko prezentirati neke pokazatelje, brojčane podatke i iskustva iz rada rada savjetovaništva tijekom 2008. godine. Stručni tim svih aktivnosti čine socijalna radnica, pravica, politologinja s položenim pedagoško-psihološkim profilom za rad u obrazovnim ustanovama, psihijatrica, medicinska sestra, a po potrebi radna terapeutkinja i psihologinja.

Tablica 1. Prikaz ukupnog broja posjeta savjetovalištu u razdoblju od 1. 1. do 31. 12. 2008. g.

Ukupan broj posjeta savjetovalištu i grupama samopomoći u razdoblju od 1. siječnja do 31. prosinca 2008. – (ukupno 143 osoba)							
Žrtve prema spolu i broju djece u obitelji							
Žena		Muškaraca		Broj djece u obitelji			
130		13		202			
Dob žrtava							
Do 30 godina		Od 31 do 50 godina		Preko 50 godina			
34		80		29			
Profesionalni status							
Zaposlene		Nezaposlene		U mirovljene			
71		55		17			
Bračno stanje							
Udate		Neudate		Razvedene			
87		12		44			
Vrsta nasilja							
Psihičko		Fizičko		Ekonomsko			
83		38		22			
Podaci o onome tko vrši nasilje							
Sadašnji ili bivši partner/ca		Djeca		Netko drugi/ ljubavnik, poslodavac, svekar, svaekra i dr.			
99		10		34			
Dob nasilnika							
Do 30 godina		Od 31 do 50 godina		Preko 50 godina			
31		73		39			
Razlog zlostavljanja							
Alkoholizam	Djeca	Podjela imovine	Ekonomski problemi	Prekid/razvod	Bolest	Droga	Mobbing
19	9	28	23	44	7	3	10

Tijekom 2008. godine savjetovalište je posjetilo 143 osobe, 130 žene i 13 muškaraca. 80 ih je bilo srednjih godina, u životnoj dobi od 31 do 50 godina. 71 ih je bilo zaposleno, a 55 nezaposleno, dok su 17 bili umirovljenici. Najčešće su se obraćali za savjet i pomoć ljudi koji su u braku, a najčešća vrsta doživljenog nasilja je psihičko (emocionalno). Nasilje nad žrtvom najčešće su vršili sadašnji ili bivši partneri/ca, koji se najčešće nalaze u životnoj dobi između 21 i 50 godina života, a kao najčešće razloga zlostavljanja žrtve su iznosile probleme oko prekida veze ili razvoda, probleme imovinske prirode (podjela imovine tijekom razvoda), te ekonomske prirode koji su se često odnosili na ostvarivanje prava na alimentaciju.

Dugi niz godina članice Centra za žene Adela i drugi subjekti u zajednici djelovali su na oživotvorenju projekta Tajnog skloništa za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja. Nakon višegodišnjih angažmana, upornog djelovanja i konačne političke podrške, dana 1. srpnja 2008. godine otvoreno je prvo Tajno sklonište za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja u Sisačko-moslavačkoj županiji. Nasilje nad ženama je u Sisačko-moslavačkoj županiji poprimilo velike razmjere, te je otvaranjem skloništa pružena mogućnost ženama i djeci, da osnaženi započnu život bez straha. Na to nas obvezuje i ključni dokument u borbi protiv nasilja nad ženama, Konvencija Ujedinjenih naroda o prekidu svih oblika diskriminacije nad ženama (CEDAW). Prema statističkim podacima (www.smz.hr) na području Sisačko-moslavačke županije živi 185.387 stanovnika, od čega žene čine 51,92% ukupne populacije županije.

Nasilje nad ženama je prepoznato i u Republici Hrvastkoj kao značajan društveni problem (Ajduković & Pavleković, 2000.). Patrijarhalna društva smatraju kako je isključiva uloga žene da bude

majka i supruga. Kada se govori o nasilju nad ženama, najčešće se misli na fizičko nasilje. Cilj nasilja je nametanje sile i kontrole nad žrtvom koju se želi slomiti, te je potčiniti nasilnikovoj volji (Modly, 2000.). Mnogi stručnjaci uspoređuju nasilje nad ženama s tehnikama koje se koriste pri mučenju. Tako nasilnici koriste psihološko nasilje kao npr. izolaciju, verbalno nasilje, ponižavanje, ocrnjivanje, prijetnje, zastrašivanje, prisiljavanje na ponižavajuće radnje i sl. Kako se ove brutalne faze mogu izmjenjivati s fazama nježnosti, poklanjanjem cvijeća i sl., žena može biti zbunjena, može pomisliti da za nju postoji nada, da će se partner možda promijeniti. Međutim, sve su to metode manipulacije, samo zato da bi žena ostala s nasilnikom.

Tragovi nasilja u djetinjstvu dovode do situacije da će dječaci moguće i sami jednoga dana postati zlostavljači, a djevojčice će trpjeti nasilje. I iz tog razloga je bila vidljiva velika potreba da se otvori sklonište na području Sisačko-moslavačke županije, kako bi se takvoj djeci omogućilo da se izvuku iz čarobnog kruga nasilja, te da ih se pokuša vratiti u djetinjstvo, a kasnije u zdrave odrasle ljude, sa zdravim odnosom prema članovima obitelji, a i okolini uopće. Kako je očito da ženama ne treba samo krov na glavom, činjenica je da takve žene treba osnažiti, vratiti im samopouzdanje. To je i razlog više zašto je potrebno da u Tajnom skloništu žene i djeca žrtve dobiju i primjerenu psiho-socijalnu pomoć, za što je potreban i kvalitetan (iskusan) tim stručnjaka. Cilj rada u skloništu je osnaživanje žena kako bi one postale sposobne voditi neovisan život, život bez nasilja.

Tajno sklonište u Sisku kapaciteta je do 25 osoba. Na žalost, često je u potpunosti popunjenih kapaciteta. Još uvijek nema neki trajniji, a time i sugurniji model financiranja, već se sredstva, u skladu s mogućnostima lokalne valsti izdvajaju iz gradskog i županijskog proračuna, putem donata i volonterskim radom članica. Nadamo se da će se u skorije vrijeme iznaći neki sigurniji oblik financiranja ovakvog rada, jer je isti od velikog društvenog interesa.

Potrebno je istankuti da Centar za žene Adela Sisak mnoge projekte provodi u suradnji i uz financijsku podršku Nacionalne zaklade za razvoj civilnog društva, Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ureda za ljudska prava Vlade Republike Hrvatske, Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi, Ureda za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Grada Sisak, Sisačko-moslavačka županija, Ureda Svjetske banke u Republici Hrvatskoj i drugima, te im se ovom prilikom svima srdačno zahvaljujemo.

Potsjećamo vas da je naš SOS telefon (broj 044 888 888) dostupan je od 0 do 24 sata, a pozivamo vas da posjetite našu internetsku stranicu: www.centar-adela.org i kontaktirate nas putem e-maila: centar.za.zene.adela@sk.t-com.hr .

Literatura:

1. Ajduković M., Pavleković G. (2000) Nasilje nad ženama u ubitelji. Društvo za psihološku pomoć, Zagreb 2000.
2. Modly D. (2000) Policija i nasilje u obitelji. Policija i sigurnost. Zagreb, 10,(1/6), 167-80.
www.smz.hr